

01.07.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**01 Temmuz 2022
Cuma**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

01 Temmuz 2022 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Asgari Ücret Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Antrenör Eğitimi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Fatih Projesi Kapsamında Yapılacak Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Özel Hastaneler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Doğal Gaz Piyasası Sertifika Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Nükleer Düzenleme Uzmanlığı Yönetmeliği
- Pilot Lisans Yönetmeliği (SHY-1)’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Nişantaşı Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

KURUL KARARLARI

- Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 30/06/2022 Tarihli ve 11048, 11052, 11053, 11054, 11055 Sayılı Kararları

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

- Anayasa Mahkemesinin 21/6/2022 Tarihli ve E: 2022/7 K: 2022/79 Sayılı Kararı

TMO hububat alım fiyatlarını güncelledi

TMO alım fiyatlarının ton başına buğdayda 400, arpada 200 lira artırılmasına, hububat alım primlerinin temmuzdan itibaren ödenmesine karar verildi.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) alım fiyatlarının ton başına buğdayda 400 TL, arpada ise 200 TL artırılmasına karar verdi.

TMO'dan konu ile ilgili yapılan açıklamada, “Hububat Alım Primlerinin” Temmuz ayından itibaren ödenmesine karar verildiği belirtildi.

Açıklamada şöyle denildi:

"Ülkemizde Mayıs ayı ortasında lokal olarak başlayan hububat hasadı bugün itibarıyla yaklaşık %20'ler seviyesindedir. Hasat, yağış rejimindeki kaymalar sebebiyle birçok bölgemizde normaline göre yaklaşık 2-3 hafta ötelenmiştir. Hasat edilen ürünlerin büyük bir kısmının hâlen üretici elinde olduğu ve ticarete konu edilmediği gözlenmektedir.

Bakanlığımız ve Toprak Mahsulleri Ofisimiz tarafından iç ve dış piyasa gelişmeleri yakından takip edilmekte olup TMO alım fiyatlarının ton başına buğdayda 400 TL, arpada ise 200 TL artırılmasına ve “Hububat Alım Primlerinin” temmuz ayından itibaren ödenmesine karar verilmiştir.

01.07.2022

Bu kapsamda haziran ayında TMO'ya ürün teslim eden üreticilerimizin primleri temmuzda, temmuz ve ağustos aylarında ürün teslim eden üreticilerimizin prim ödemeleri ise takip eden ay içinde ödenecektir.

Tarım ve Orman Bakanlığımız tarafından buğday için 1.000 TL/Ton, arpa için 500 TL/Ton olarak ödenecek "Hububat Alım Priminden" üreticilerimizin yararlanmaları için ürünlerini en geç 1 Eylül 2022 tarihine kadar TMO'ya satmış olmaları gerekmektedir.

TMO'ya bugüne kadar ürün teslim etmiş olan tüm üreticilerimiz, artırılan yeni alım fiyatlarından faydalanacak; geriye dönük fiyat farkı ödemeleri ise temmuz ayında üreticilerimizin banka hesaplarına aktarılacaktır.

Üreticilerimizin emeklerinin karşılığını vermek için Bakanlık olarak elimizden gelen gayreti gösteriyor, bu vesileyle tüm üreticilerimize bereketli bir hasat sezonu diliyoruz.

Rusya'dan tahıl koridoru için önemli adım

Rus haber ajansları, Rusya'nın tahıl koridorunu açmak için Ukrayna'nın Yılan Adası'ndan askerlerini çektiğini belirtti.

Rusya Savunma Bakanlığı, Ukrayna'nın Karadeniz'deki Yılan Adası'ndan askerlerini geri çektiğini belirtti.

Rusya, bu geri çekilmenin birlikte tahıl ve tarım ürünleri ihracatına yönelik iyi niyet göstergesi olduğunu açıkladı

Geçen hafta Türk ve Rus askeri heyetleri, Ukrayna limanlarından tahıl ihracatı ve Türk gemilerin güvenli çıkışı ile ilgili görüşme yapmıştı

Rusya Savunma Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, Moskova'da Milli Savunma Bakanlığı ile Rusya Savunma Bakanlığı heyetleri arasında müzakereler yapıldığı belirtildi.

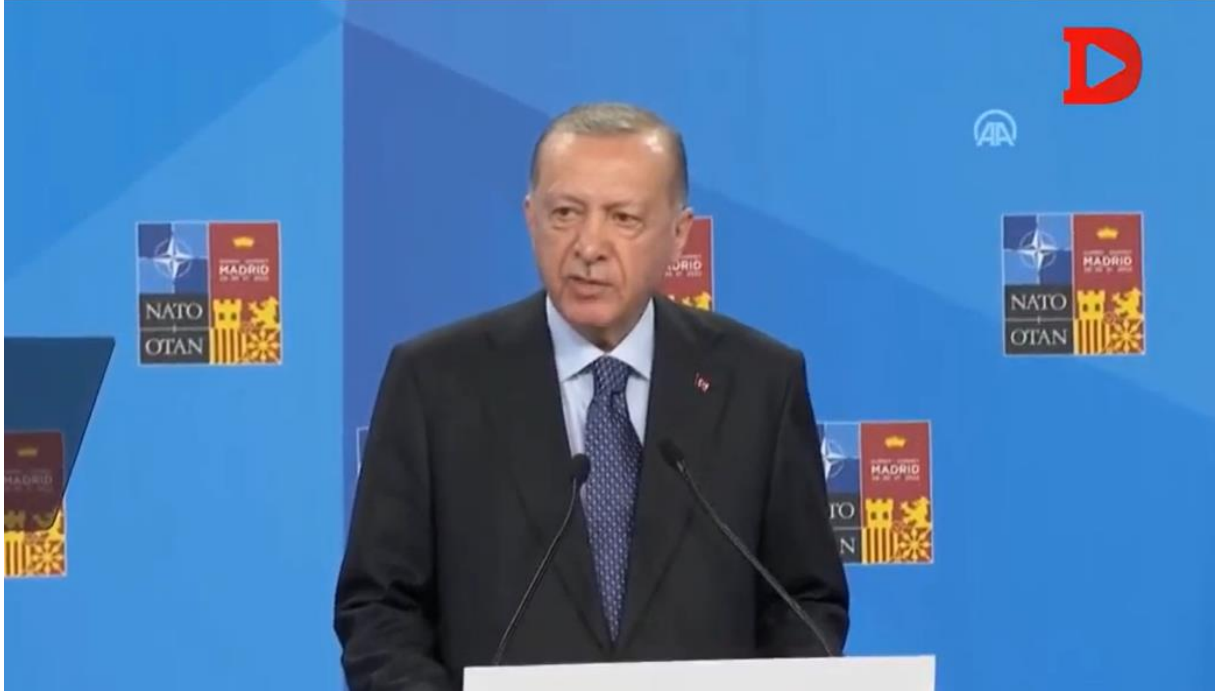
Açıklamada, "Taraflar Ukrayna limanlarından tahıl ihracatı ve Türk ticari gemilerinin güvenli çıkışının yanı sıra Karadeniz'de güvenli seyrüseferin sağlanmasına yönelik yaklaşımları ele aldı." ifadeleri kullanıldı.

Türk ve Rus heyetlerinin, Türk kuru yük gemisi Azov Concord da dahil olmak üzere, Mariupol limanından çıkışların sağlanmasını mümkün kılan ikili formatta etkileşimin önemini vurguladığı kaydedilen açıklamada, istişarelere devam etmek için her iki tarafın anlaşmaya vardığı aktarıldı.

"Azov Concord" isimli Türk gemisi Rus ordusu ve ayrılıkçıların kontrolündeki Ukrayna'nın Mariupol limanından ayrılan ilk yabancı gemi olmuştu.

Ukrayna'nın tahılını Türkiye 'reexport' edecek

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Ukrayna tahılının gıda krizi yaşanan küresel piyasalara ulaştırılmasında Türkiye'nin önemli bir rol oynayacağı 'tahıl koridoru' planlarıyla NATO Zirvesi'nin son gününe damgasını vurdu.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Madrid'de gerçekleşen ve ittifak açısından tarihi kararlar alınan üç günlük NATO Zirvesi'nde, savaş nedeniyle Ukrayna limanlarında sıkışıp kalan Ukrayna tahılının ihraç edilebilmesine yönelik planlar sunulduğunu belirterek "20 gemimiz bölgede. Tahılı 'reexport' (yeniden ihraç) yöntemiyle 3. ülkelere ulaştıracamız" diye konuştu. NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg'in de kapanış konuşmasında değindiği en önemli konu Ukrayna tahılı oldu ve Türkiye'nin küresel gıda krizine yol açan bu sorunun çözümünde çok önemli bir rol oynadığını söyledi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, İsveç ve Finlandiya ile yapılan 3'lü mutabakata, ABD ile devam eden F-16 sorununa, Yunanistan'la yaşanan gerilimlere ve Rusya'yla devam etmesi planlanan ticari ilişkilere yönelik önemli açıklamalar yaptı. NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, ABD Başkanı Joe Biden ve İngiltere Başbakanı Boris Johnson da zirvenin kapanış gününde kritik açıklamalar yaptı.

20 GEMİMİZ BÖLGEDE

"Gerek sayın Putin'le, gerek sayın Zelensky'yle bu haftasonu veya önümüzdeki hafta başında, telefon diplomamızı sürdürmeye gayret edeceğiz. Kendileriyle bu koridoru işletmeye çalışacağız. Bölgede 20 kadar gemimiz var. Bu gemilerle bu ürünlerin

tahliyesini ve reexport aracılığıyla bunların 3. ülkelere ulaştırmasını sağlayacağız. Haftada bir veya on günde bir iki liderle de görüşmelerim oluyor, sonuç alacağımıza inanıyorum.”

BIDEN F-16’LAR İÇİN ELİNDEN GELENİ YAPACAĞINI SÖYLEDİ

“Parlamentolar sıkıntılı süreçlerin yaşandığı yerlerdir. Sayın Başkan (Biden) elinden gelen adımları atacağını söyledi. Olay sadece Demokratlarla bitmiyor, Cumhuriyetçiler de var. Geniş bir ekibim Amerika’daydı, orada iki partiden yetkililerle de görüşmeler yaptılar. Heyetlerimizi gerekirse yine göndereceğiz ve Cumhuriyetçilerin de desteğini almamız halinde, inanıyorum ki, sayın Biden’ın bu konudaki destekleri ciddi bir destek sağlayacaktır.” Yunanistan’a kurulan ABD üslerini sorduğumuzda “Rusya için” deniyor, ama benim halkım bunları yutmuyor. Atina uluslararası anlaşmalara ters adımlar atıyor.

Makedonya 20 yılda üye oldu, sözler yerine getirilmezse bu iş yürümez

Zirvenin terörizm konulu oturumunda NATO üyelerinin liderlerine PKK/YPG, DEAŞ ve FETÖ terör örgütleri tarafından Türkiye’de gerçekleştirilen saldırılardan görüntülere yer verilen bir video da izleten Erdoğan, zirvenin kapanışında yaptığı konuşmada “NATO’nun, terörizmin tüm biçim ve tezahürleriyle mücadele kararlılığının ortaya konulması önemlidir. Ancak bu kararlılık kağıt üzerinde kalmamalıdır. Oyalamaya tahammülümüz yok. Yapıcı tavır sergiledik, aslolan sözlerin tutulması” diye konuştu. Bir gazetecinin sözlerin tutulmaması durumunda nasıl ilerleneceğine ilişkin soruya ise Erdoğan şöyle yanıt verdi: “Biz parlamentomuzdan bunu geçirmediikten sonra zaten bu iş yürümez. Önce İsveç ve Finlandiya üzerine düşenleri yerine getirmeleri lazım. Onların bu görevi yerine getirmeleri halinde biz de parlamentomuza göndeririz. Eğer yerine getirilmezse parlamentomuza göndermemiz söz konusu değil. Makedonya 11 + 9 = 20 yılda NATO’ya girdi. 3’lü muhtırayı “politik bir zafer” olarak nitelendiren Erdoğan, İsveç ve Finlandiya’nın terörizmle mücadele ve savunma ambargoları konusunda ulusal düzenlemelerini değiştireceklerine işaret etti ve İsveç’in “73 teröristin iadesinin sözünü verdiğini” belirtti.

RUSYA’YLA İŞLERİMİZ VAR, BUNLARI KENARA KOYAMAYIZ

“Yüzde 40’ı aşkın doğalgazımızı Rusya’dan temin ediyoruz. Akkuyu Nükleer tesisimizi Rusya ile inşa ediyoruz. Biz bunları bir kenara koyamayız. Dolayısıyla süreci takip edeceğiz. Siyasetin kazankazan özelliğini göz önüne aldığınızda sorun olmaz.”

“Tahılın Ukrayna’dan çıkarılmasında Türkiye çok önemli bir rol oynuyor”

NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, NATO Zirvesi’nin kapanışında - "Tahıl ürünlerinin Ukrayna’dan çıkarılmasında Türkiye çok önemli bir rol oynuyor" diye konuştu. Küresel boyutta gıda krizi yaşandığını, gıda fiyatlarının tarihi rekorlar kırdığını, Ukrayna’daki tahıl ürünlerinin deniz ve kara yoluyla çıkarılması için görüşmelerin devam ettiğini kaydeden Stoltenberg, "Tahıl ürünlerinin Ukrayna’dan çıkarılmasında Türkiye çok önemli bir rol oynuyor" dedi. “Rusya ve NATO arasında

savaş olabileceğini biliyoruz” diyen Stoltenberg bunun yıkıcı ve çok daha kötü sonuçları olabileceğini de bildiklerini ifade etti. Şu anda sadece Ukrayna özelinde de olsa Avrupa’da 2. Dünya Savaşı’ndan bu yana görülmemiş bir kriz ve savaş olduğunu, bunun daha da kötüleşebileceğini söyleyen Stoltenberg "Son 10 yılın en büyük küresel kriziyle karşı karşıyayız. NATO olarak çatışmaları önlemeye, barışı garanti etmeye, çalışıyoruz. Hedef, caydırıcılık yoluyla savaşı engellemek." ifadesini kullandı.

“Türkiye’ye F-16’ları satmamız gerekiyor”

ABD Başkanı Joe Biden, NATO Zirvesi’nin kapanış konuşmasında ABD Kongresi’nden F-16’ların Türkiye’ye satışına onay çıkabileceğini söyledi. Bir gazetecinin F-16’lara ilişkin sorusunu yanıtlayan Biden, “Aralık’ta da söylemiştim onlara (Türkiye’ye) F-16’ları satmamız gerekiyor, filolarını modernleştirmemiz de gerekiyor. Biz onlara (Türkiye’ye) F-16’ları satmalıyız. Bu konuda fikrim değişmedi. Ama bunu yapabilmemiz için Kongre’den onay gerekiyor, ve Kongre’den buna onay alabileceğimizi düşünüyorum” diye konuştu.

“Petrolde artışın da, gıda krizinin de sebebi Rusya”

Bir varilin fiyatı 200 dolara kadar çıkabileceğine dair iddialara ilişkin ise Biden, “Petrolü satmanıza izin vereceğiz ama istediğiniz fiyatları vermeyeceğiz dedik. Bu şekilde fiyatların düşeceğini düşünüyoruz. Eğer Kongre kabul ederse pompada büyük oranda fiyatı düşürebiliriz. Geçici olarak verginin kaldırılması etkili olur. Ama günün sonunda petrol fiyatlarının artmasının sebebi Rusya, Rusya, Rusya’dır. Gıda krizinin sebebi Rusya’dır. Ukrayna’nın tahılının ihracına izin vermeyen Rusya’dır. Eğer Rusya mantıksız davranmayı durdurursa savaş yarın bile bitebilir.

“Tüm Körfez ülkelerinden üretimi artırmalarını istedim”

“Suudi Arabistan ziyaretimde özel olarak tekrar petrol üretimini artırmaları gibi bir talebim olmayacak ama ben tüm Körfez ülkelerine petrol üretimini artırmaları çağrısı yapmıştım zaten. Ortadoğu ziyaretimizin ana amacı İsrail’in bölgeye entegrasyonunu güçlendirmek.”

ÇİN ENDİŞELİ:

Çin Dışişlerinden yapılan açıklamada NATO’nun Asya-Pasifik bölgesinde etkinliğini artırma girişiminden endişe duyulduğu vurgulandı ve "NATO, Avrupa güvenliğine halihazırda zarar verdi. Asya’yı ve dünyayı da istikrarsızlaştırmaya çalışmamalı" denildi

İNGİLTERE’DEN ÇAĞRI:

Başbakan Boris Johnson zirvenin son gününde NATO üyelerine “savunmanın payı artsın” çağrısı yaptı ve ülkesinin savunma harcamalarının 2030’a kadar GSYH’nin yüzde 2,5’ine ulaşacağını duyurdu.

Hacizli tarım arazisi sayısı yüzde 168 arttı

2012 yılında hacizli tarım arazilerinin oranı yüzde 3,6'yken 2021 yılında bu oranın yüzde 168,2'lik artışla yüzde 9,7'ye çıktığı açıklandı.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum'un CHP Ankara Milletvekili Nihat Yeşil'in soru önergesine verdiği yanıt göre; 2012 yılında hacizli tarım arazilerinin oranı yüzde 3,6'yken 2021 yılında bu oran, yüzde 168,2'lik artışla yüzde 9,7'ye çıktı.

Yeşil, "AKP, bu politikalar ile hem Türkiye'deki tarım ve hayvancılığı iflas noktasına getirdi hem de ülkeyi iflas noktasına getirdi" açıklamasında bulundu.

Yeşil, Murat Kurum'un yanıtı istemiyle Meclis'e 20 Nisan 2022'de verdiği soru önergesinde, 2002-2021 yılları arasında Türkiye genelinde ve Ankara özelinde haciz işlemi uygulanan taşınmazların sayılarını sordu.

TOPLAM TARIM ARAZİLERİNİN YÜZDE 9,7'Sİ HACİZLİ

Kurum, önergeye verdiği yanıtta, Türkiye genelindeki tarım arazisi ve haciz işlemi uygulanan arazilere ilişkin verileri açıkladı. Bakan Kurum'un yanıtına göre; 2012 yılında 38 milyon 180 bin 237 parseldeki tarım arazisi içerisinde hacizli parsel sayısı 1 milyon 382 bin 949'du. Yani toplam tarım arazilerinin yüzde 3,6'sı hacizliydi.

Hacizli tarım arazisi sayısı, 2021 yılında yüzde 168,2'lik artış gösterdi. 2021 yılı itibarıyla 38 milyon 246 bin 349 parseldeki tarım arazisi içerisinde hacizli parsel sayısı, 3 milyon 709 bin 54 oldu. Yani toplam tarım arazilerinin yüzde 9,7'si hacizli duruma düştü.

ANKARA'DAKİ HACİZLİ TARIM ARAZİSİ ORANI YÜZDE 126,85 ARTTI

Kurum, Ankara'daki hacizli tarım arazilerine ilişkin de bilgi verdi. Bakan Kurum'un yanıtına göre; 2012 yılında 970 bin 789 parseldeki tarım arazisi içerisinde hacizli parsel sayısı 54 bin 359'du. Ankara'daki toplam tarım arazilerinin yüzde 5,6'sı hacizliydi. Ankara'daki hacizli tarım arazisinin oranı yüzde 126,85'lik artış gösterdi. 2021 yılı itibarıyla 952 bin 18 parseldeki tarım arazisi içerisinde hacizli parsel sayısı 123 bin 385 oldu. Yani Ankara'daki toplam tarım arazilerinin yüzde 12,9'u hacizli.

YEŞİL: AKP POLİTİKALARI ÜLKEYİ İFLAS NOKTASINA GETİRDİ

Yeşil, bugün yaptığı açıklamada Bakan Kurum'un yanıtını şöyle değerlendirdi:

"İşte, AKP'nin tarım politikasıyla Türkiye'nin ne hale geldiğinin açık göstergesi. AKP, bu politikalar ile hem Türkiye'deki tarım ve hayvancılığı iflas noktasına getirdi hem de ülkeyi iflas noktasına getirdi.

CHP iktidarında, Türkiye'deki tüm tarım arazilerini yeniden ada bazında uygulamaya koyacağız. Ekilir, biçilir nokta... Hangi noktadan ekeceğimizi; teknik, idari ve mali her konuda yardım yapacağımızı her anlamda, her biçimde anlatmaya çalışıyoruz. AKP, halkla alay eder gibi ek bir bütçe getiriyor önümüze. Bu bütçe, 1 trilyon 89 milyara tekabül ediyor. Bundan tarıma ayırdıkları pay, 15 milyar. Ama kredi koruma mevduatına ayırdıkları pay 40 milyar lira. Yani tefeciye, faizciye ayırdığı pay, 89 milyar lira. Şimdi, 15 milyar lira ile siz hangi tarımı düzelteceksiniz, hangi köylümüze yardım edeceksiniz? Köylü, artık ekilen tarlasını ekmiyor; ekip biçmiyor. Hayvancılıkta üretmeme noktasına başvuruyor."

TOGG lisansını aldı, kendi şarj ağını kuracak

Yerli elektrikli otomobili piyasaya çıkarmaya hazırlanan TOGG, araçların enerji ihtiyacını karşılayacak şarj ağını kurmaya başlıyor. Firmanın, bu doğrultuda lisans aldığı belirtildi.

Mehmet KARA

Türkiye'nin otomobili TOGG, 2023 yılında yollara çıkmaya hazırlanırken elektrikli araçlarla ilgili gereken adımlar da atılmaya devam ediyor. Firma kendi şarj ağını kurmak için lisans aldı. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) da bu alana yönelik gerekli düzenlemeleri adım adım devreye alıyor. Bu amaçla EPDK bünyesinde Enerji Dönüşüm Dairesi oluşturuldu. Bu dairenin çalışmaları çerçevesinde EPDK'nın yürüttüğü çalışmalar arasında elektrikli araçların enerji ihtiyacını karşılayacakları şarj altyapısına yönelik adımlar önemli bir yer tutuyor.

Şarj altyapısının önemi ise şu aşamada elektrikli araç satışlarını doğrudan etkileyecek ana faktör olmasından ileri geliyor. Satılan otomobiller içinde elektrikli araçların oranı giderek artsa da, şarj altyapısına dair soru işaretleri tüketici talebini kısıtlayan en önemli faktörlerden biri olarak görülüyor. Bu nedenle tüm ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de ulusal şarj şebekesinin bir an önce tamamlanması isteniyor.

Piyasaya giren firma sayısı artıyor

Türkiye'de özel sektör oyuncuları bu alanda hazırlıklara girişmişlerdi. Bunlar arasında özellikle Enerjisa'nın Eşarj markası, Zorlu Enerji'nin ZES markası altında kurdukları ve sayıları binleri aşan iki ağ öne çıkıyordu. Aksa Elektrik de bu yönde hazırlık

yaptığını beyan eden bir diğer enerji sektörü oyuncusu oldu. OYAK Grubu da Şarjet şirketi ve Otojet markasıyla şarj ağı işletmecileri kervanına katıldığını geçtiğimiz hafta içinde duyurmuştu. Lisans alan oyunculardan ikisi de enerji sektöründen ancak onlar solar enerji ekipmanları üreticisi unvanlarıyla öne çıkan aktörler: Kalyon Grubu ve CW Enerji.

TOGG şehirler arasında kesintisiz seyir yapacak

EPDK yetkilileri şarj altyapısının gelişimi elektrikli araç kullanıcılarının şarj sorunu yaşanmaması hedefiyle lisanslama faaliyetlerine hız verdiklerini ifade ediyor. EPDK sadece lisanslama şartlarını da altyapının bir an önce ulusal ölçekte hayata geçmesi hedefine uygun şekilde belirledi. Kurum, oyuncuların lisans alıp yatırım için beklemesine izin vermeyecek şekilde, ilk altı ay içinde en az 50 şarj istasyonu kurmaları şartını getirdi.

EPDK yetkilileri, önümüzdeki dönemde şarj istasyonları sayısının hızla artacağını ifade ediyor. Böylece yerli otomobil TOGG'un piyasaya çıkar çıkmaz gerek şehir içi ve gerekse şehirler arası yollarda kesintisiz seyir imkanı sağlayacağına dikkat çekiliyor.

Tüm şarj noktaları cep telefonundan görülebilecek

Elektrikli araç sahipleri ev, işyeri, istasyonlar, otoparklar gibi birçok noktadan şarj hizmeti alabilecek. Kullanıcıların, benzin ve dizel yakıtlı araçlara kıyasla daha ekonomik yolculuk yapma imkanına kavuşacağı vurgulanıyor. EPDK, elektrikli araç sistemi altyapısının sağlıklı işlemesi için Serbest Erişim Platformu oluşturuyor. Elektrikli araç kullanıcıları halka açık tüm lisanslı şarj istasyonlarının konum, güç, ünite ve fiyat bilgilerini bu platform üzerinden görebilecek. Mobil uygulamalarla mobil cihazlardan ve bilgisayarlarla internetten de görülebilecek bu bilgiler sayesinde vatandaş kendisine en uygun seçeneği tercih etme şansı bulacak.

Evde şarjın kilometre başına maliyeti 67 kuruş

EPDK, şarj istasyonlarında verilen şarj hizmetinin fiyatlandırılması ve oluşan yakıt maliyetlerinin dizel ve benzin maliyetleriyle karşılaştırmasını düzenli olarak takip ediyor. Haziran 2022 fiyatlarına göre ortalama şarj hizmeti fiyatları esas alındığında, elektrikli aracın AC (22 kW) ünitelerden şarj edildiği durumda kilometre başına yaklaşık olarak dizele göre 114 kuruş, benzine göre 125 kuruş avantaj sağladığı hesaplanıyor. Vatandaş, DC (50 kW, hızlı şarj) ünitelerden şarj ederse dizele göre 50 kuruş benzine göre 61 kuruş avantajlı oluyor. Evde gerçekleştirilen şarj işlemi esnasında kullanılan elektrik, mesken tarifi üzerinden fiyatlandırılırken, işyerinde veya halka açık ticari bir alanda ise ticarethane tarifi üzerinden fiyatlandırılıyor. Bugünkü fiyatlarla bir elektrikli araç kullanıcısı evde şarj etmesi halinde km başına ortalama 67 kuruş harcayarak seyahat edebiliyor.

ATO Başkanı Baran: Enflasyon muhasebesi uygulamasına geçilmeli

Ankara Ticaret Odası (ATO) Başkanı Gürsel Baran, enflasyon nedeniyle işletmelerin çeşitli yükümlülüklerle karşı karşıya kaldığını belirterek, Gelir ve Kurumlar Vergisi matrahlarının tespitinde enflasyon muhasebesi uygulamasına geçilmesini istedi.

Ankara Ticaret Odası (ATO) Başkanı Gürsel Baran, dün gerçekleştirilen Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Türkiye Ekonomi Şurası'nda reel sektörün sorunlarını ve taleplerini, şuraya katılan bakanlara ilettiler.

Baran, yaşanan küresel olumsuzluklara rağmen büyüme hedefinden vazgeçmeyip üretim, istihdam ve ihracatı artırarak yola devam edeceklerini bildirdi.

Reel sektör adına bazı konuları gündeme getiren Baran, Gelir ve Kurumlar Vergisi matrahlarının tespitinde enflasyon muhasebesi uygulamasına geçilmesini talep etti.

Şirketler için finansman gider kısıtlamasının kaldırılmasını, vergide genellik ilkesine uygun, muafiyetsiz-istinasız, tek oranlı bir KDV sistemine geçilmesini isteyen Baran, şunları kaydetti: “Reel sektörün finansman ihtiyacı dikkate alınarak birikmiş Katma Değer Vergisi'nin iadesi ve bekleyen kamu alacakları ödenmeli. Hem katma değeri yüksek üretim için hem de iş gücündeki kayıt dışılığın önüne geçebilmek adına nitelikli işçilik, yani mesleki eğitim teşvik edilmeli. Kayıt dışı ile mücadelede daha etkin yöntemler devreye alınmalı. Şirketlerin sermaye ve güçlerini birleştirmesi özendirilerek daha sağlam organizasyon yapısına, iş birikimine, sermaye gücüne ulaşması sağlanmalı. Kamuya olan mali yükümlülüklerini zamanında yerine getiren işletmeler daha etkin teşviklerle desteklenmeli. İşçi işveren davalarında, dava açma süresi bir yıl ile sınırlandırılmalı. Kamu alımlarında yerli ürün kullanımının önüne geçen engeller temizlenmeli ve bu konuda hassasiyet gösterilmeli.”

Kamunun döviz satışı 3 milyar dolara yaklaştı

Bankacılık kaynakları BDDK'nın geçen cuma TL kredilere döviz varlığı sınırı getirmesiyle birlikte kamu bankaları ve Merkez Bankası'nın yoğun şekilde döviz satışı yaptığını belirterek bu hafta yapılan satışın 2-3 milyar doları bulduğunu vurguladı. Merkez Bankası net uluslararası rezervleri ise 7.53 milyar dolar seviyesinde.

Şebnem TURHAN

Türk Lirası'ndaki değer kaybını durdurmayı ve kredileri kısmayı amaçlayan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun geçen cuma aldığı karar sonrası Merkez Bankası ve kamu bankalarından yoğun döviz satışı gerçekleştirildi. Bankacılık kaynaklarından edinilen bilgiye göre geçen hafta Cuma günü kararın açıklanmasıyla beraber başlayan ve bu hafta bireysel ve kurumsal talebi karşılamaya çalışan döviz satışı 2-3 milyar doları buldu. Merkez Bankası ise para ve banka istatistiklerinde 24 Haziran ile biten haftaya ilişkin uluslararası net rezerv verilerini açıkladı. 17 Haziran haftasında 7 milyar 380 milyon dolar ile 20 yılın en düşük seviyesine gerileyen IMF tanımla net uluslararası rezervler 24 Haziran haftasında 7 milyar 531 milyon dolar ile yine 20 yılın en düşük seviyelerinde kalmaya devam etti. Analistler bu hafta da yaşanan döviz satışlarından kaynaklı net uluslararası rezervlerde kaybin sürmesini bekliyor.

Önce bireysel sonra kurumsal talep

Geçen hafta cuma günü dolar/ TL'nin Türkiye piyasalarında günü 17.39 lira seviyelerinden tamamlamasının ardından BDDK'nın TL kredi için döviz varlığı sınırı kararını açıkladı. BDDK'nın TL kredi kullanılıp döviz alınmasını engellemek için aldığını açıkladığı karar ilk etapta döviz varlığı sınırı aşan şirketlerin döviz satışına yol açabileceği şeklinde yorumlandı. Türkiye piyasaları kapalıyken ise dolar/ TL bu karara sert bir tepki verdi ve 16.47 liraya kadar geriledi. Pazartesi sabah Türkiye

piyasaları açılana kadar 16.09 liraya kadar inen dolar/ TL, piyasalar açıldıktan sonra ise gelen yoğun bireysel talep nedeniyle 16.40 liraya yükseldi. Bankacılık kaynakları cuma kararın açıklanması ve pazartesi piyasalar açılınca kadar kamu bankaları ve Merkez Bankası'nın yoğun bir şekilde düşük hacimli piyasada işlem yaptığını dile getirdi.

Pazartesi günü 1 milyar dolara yaklaşan bireysel talep nedeniyle kamunun döviz satışının sürdüğünü söyleyen bankacılık kaynakları salı gününden itibaren ise dövizde kurumsal talebin ortaya çıktığını vurguladı. Bankacılık kaynakları bunu şaşırtıcı olarak yorumlarken kamunun da bu talebi karşılamak için satışlara devam ettiğini dile getirdi. Dolar/TL ise hafta boyunca 16.09-16.73 lira arasında hareket etti. Türkiye piyasaları kapalıyken ulaşılan 16.09 lira piyasalar açıkken bir daha görülemedi. Kaynakların verdiği bilgiye göre cuma günü karardan itibaren düne kadar kamunun sattığı döviz miktarının 2-3 milyar doları buldu.

Net rezervde artış 150 milyon dolar

Merkez Bankası dün ise 24 Haziran ile biten haftaya ilişkin verileri açıkladı. Buna göre Merkez Bankası'nın IMF tanımlı net uluslararası rezervleri bir önceki haftaya göre 150 milyon dolar artış ile 7 milyar 531 milyon dolar oldu. 17 Haziran ile biten haftada 7 milyar 380 milyon dolar ile 20 yılın en düşük seviyesine gerileyen rezervler geçen hafta da bu seviyelerde kalmaya devam etti.

Yüzde 40 sınırı yüzde 50'ye mi çıkarılacak?

Merkez Bankası, KKM, reeskont kredileri, ihracat gelirinin yüzde 40'ının Merkez Bankası'na satılması ve ülkeler arası swap anlaşmalarıyla rezervlerini güçlendirmeye çalışıyor. Ancak döviz piyasasına müdahale için yapılan satışlar ve BOTAŞ başta olmak üzere KİT'lere yaptığı döviz satışları ile rezervler geriliyor. Bankacılık kaynakları BDDK'nın bu son TL krediye döviz varlığı sınırı adımının da Merkez Bankası'nın talebiye atıldığını dile getirdi. Bu adımla da bir miktar döviz satışı bekleyen Merkez Bankası'nın bir sonraki adımının ise ihracat gelirinin yüzde 40'ının değil yüzde 50'sinin Merkez Bankası'na satılması zorunluluğu olabileceğine dikkat çekildi.

Bloke kıymetin deęerini Merkez belirleyecek

Bankaların Merkez Bankası'nda tutacakları bloke menkul kıymetlerin değerini Merkez Bankası belirleyecek. Yabancı para yükümlölükleri için Türk Lirası cinsinden menkul kıymet tesis edilmesine ilişkin şartları düzenleyen 10 Haziran tarihli tebliğde değişiklik yapıldı. Değişiklik yapılan tebliğ bankalara kur korumalı mevduata dönüşüm oranına göre belirli bir hedef veriyor. Bu hedefe uymayanlar için de bloke olarak menkul kıymet tesis etme şartı getiriyordu. Buna göre bankaların Merkez Bankası'nda açtıkları hesaplarda bloke olarak bulunduracakları menkul kıymetlerin değeri Merkez Bankası tarafından belirlenecek.

KKM hesapları 1 trilyon lirayı aştı

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) haftalık verilerine göre kur korumalı mevduat 24 Haziran ile biten hafta itibarıyla 1 trilyon 18 milyar liraya yükseldi. BDDK verilerine göre bankacılık sektörünün kredi hacmi, geçen hafta 40 milyar 664 milyon lira artarak 6 trilyon 344 milyar 453 milyon liraya çıktı. Bankacılık sektöründeki toplam mevduat da (bankalararası dahil), geçen hafta 26 milyar 847 milyon lira arttı.

Söz konusu haftada yüzde 0,4 yükselen bankacılık sektörü toplam mevduatı, 7 trilyon 7 milyar 981 milyon lira oldu. Verilere göre, tüketici kredileri tutarı, 24 Haziran itibarıyla 9 milyar 830 milyon lira artışla 905 milyar 932 milyon liraya çıktı. Söz konusu kredilerin 345 milyar 238 milyon lirası konut, 23 milyar 308 milyon lirası taşıt ve 537 milyar 387 milyon lirası ihtiyaç kredilerinden oluştu. Söz konusu dönemde taksitli ticari kredilerin tutarı 2 milyar 315 milyon lira artarak 843 milyar 302 milyon liraya çıktı. Bankaların bireysel kredi kartı alacakları da yüzde 3,0 artışla 276 milyar 759 milyon liraya çıktı. Bireysel kredi kartı alacaklarının 115 milyar 276 milyon lirası taksitli, 161 milyar 482 milyon lirası taksitsiz oldu. BDDK haftalık verilerine göre, bankacılık sektöründe takipteki alacaklar, 24 Haziran itibarıyla bir önceki haftaya göre 2 milyar 310 milyon lira azalarak 160 milyar 510 milyon liraya geriledi. Söz konusu takipteki alacakların 128 milyar 992 milyon lirasına özel karşılık ayrıldı.

Rezervlerin güçlendirilmesine odaklanılacak

Para Politikası Kurulu'nun (PPK) geçen hafta politika faizini sabit tutma kararı aldığı toplantının dün özetleri yayımlandı. Özetlerde büyümenin kompozisyonunda sürdürülebilir bileşenlerin payı artarken, cari işlemler dengesinde turizm kaynaklı iyileşmelerin yanında enerji fiyatlarından kaynaklanan riskler devam ettiği belirtilirken şu noktalara dikkat çekildi: "Cari işlemler dengesinin sürdürülebilir seviyelerde kalıcı hale gelmesi, fiyat istikrarı için önem arz etmektedir. Enflasyonunda gözlenen yükselişte; jeopolitik gelişmelerin yol açtığı enerji maliyeti artışları, ekonomik temellerden uzak fiyatlamaların oluşumlarının geçici etkileri, küresel enerji, gıda ve tarımsal emtia fiyatlarındaki artışların oluşturdugu güçlü negatif arz şokları etkili olmaya devam etmektedir. TCMB'nin tüm politika araçlarında kalıcı ve güçlendirilmiş liralaşmayı teşvik eden geniş kapsamlı bir politika çerçevesi gözden geçirme süreci devam etmekte. Bu süreçte, politika araçlarının Türk lirası mevduat gelişiminin

desteklenmesi, APİ fonlmasının teminat yapısında Türk lirası cinsi varlıkların artırılması, para takası (swap) miktarının kademeli şekilde azaltılması ve döviz rezervlerinin güçlendirilmesi istikametinde geliştirilmesine odaklanılacak.”

Yabancı TL menkul kıymet satarken yerlinin aklı dövizde

Yabancı yatırımcıların TL menkul kıymetlerinden çıkışı geçen hafta da devam etti. Merkez Bankası haftalık menkul kıymet istatistiklerine göre 24 Haziran haftasında yabancı yatırımcılar 98.4 milyon dolarlık hisse senedi, 57.7 milyon dolarlık da devlet iç borçlanma senedi sattı. Yabancı yatırımcı satış yapıp çıkarken yurtiçi yerleşik kişilerin de döviz mevduatlarını artırdı. Merkez Bankası haftalık para ve banka istatistiklerine göre parite etkisinden arındırılmış olarak döviz mevduatı 769 milyon dolar arttı. Yabancı yatırımcılar hisse senedinde son 3 haftadır DİBS'te ise 10 haftadır kesintisiz çıkış yapıyor. Yılbaşından bu yana 24 Haziran ile biten hafta itibarıyla hisse senedinde 3 milyar 317,5 milyon dolar, DİBS'te 1 milyar 741,7 milyon dolar olmak üzere toplam çıkışı 5 milyar 59 milyon dolara ulaştı. Yurtiçi yerleşiklerin döviz mevduatı 24 Haziran ile biten haftada hem bireysel olarak hem kurumsalda arttı. Bireysellerin döviz mevduatı parite etkisinden arındırılmış olarak 78 milyon dolar artarken, kurumsalların döviz mevduatı BDDK'nın yeni hamlesi öncesi 691 milyon dolar arttı.

Merkez Bankası'ndan yeni adım: Döviz komisyon oranı arttı

Merkez Bankası, bankaların zorunlu karşılık ve ihbarlı döviz mevduat hesaplarına uyguladığı yüzde 1,5 komisyon oranını yüzde 5'e yükseltti.

Merkez Bankası, 'Zorunlu Karşılık ve İhbarlı Döviz Mevduat Hesapları'nda uygulanan yüzde 1,5 seviyesindeki komisyon oranını yüzde 5'e yükseltti. Öte yandan, dönüşüm oranı yüzde 10'a ulaşamayan bankalardan iki katı komisyon alınması uygulaması kaldırıldı.

TCMB tarafından yapılan paylaşımda şöyle denildi:

“Bankamız Tarife Cetveli'nin "Zorunlu Karşılık ve İhbarlı Döviz Mevduat Hesapları" başlıklı 30 uncu maddesinde düzenlenen yüzde 1,5 seviyesindeki komisyon oranının yüzde 5 seviyesine yükseltilmesine karar verilmiştir. Söz konusu değişiklik 22/7/2022 tarihinde tesisi başlayacak olan 8/7/2022 tarihli yükümlülük döneminden itibaren geçerli olacaktır.

Ayrıca, söz konusu komisyon uygulamasında ilgede kayıtlı yazılarımızda belirtilen dönüşüm oranlarına göre sağlanan muafiyet koşullarında değişikliğe gidilmiştir. Sektörün ağırlıklı ortalama tüzel kişi dönüşüm oranının 2/9/2022 tarihi için belirlenen hedef değer olan yüzde 20 seviyesini belirgin olarak geçmesi nedeniyle söz konusu hedef değer tarihinin 2/9/2022 yerine 8/7/2022 olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

Diğer taraftan, ilgi (d)'de kayıtlı yazımızın (vi) nolu maddesinde belirtilen 2/9/2022 yükümlülük tarihi itibarıyla dönüşüm oranı gerçek ve tüzel kişiler için ayrı ayrı yüzde 10,00'a ulaşamayan bankalardan iki katı oranında komisyon alınması uygulaması kaldırılmıştır.”

3600 ek gösterge ve öğrenci affını içeren teklif komisyondan geçti

Kamu çalışanlarının ek göstergesini 3600'e çıkaran, en düşük emekli maaşını 2 bin 500 liradan, 3 bin 500 liraya çıkaran, emekli milletvekili maaşlarında artış öngören, öğrenci affına ilişkin yasa teklifi Meclis Plan Bütçe Komisyonunda kabul edildi. Torba teklif görüşmelerinde Togg'un üretimini desteklemeye yönelik ÖTV düzenlemesine de gidildi.

ANKARA (DÜNYA) Torba teklifin görüşmeleri sırasında AK Parti tarafından verilen önerge ile Togg tarafından yapılacak elektrikli araç üretimini desteklemeye yönelik ÖTV düzenlemesine gidildi. 160 KW geçmeyen özel tüketim vergisi matrahı 700 bin TL'nin altındaki araçlarda ÖTV yüzde 10 olarak uygulanacak ve böylece TOGG tarafından yapılan üretim destelenecek. Yapılan düzenleme hakkında bilgi veren AK Parti Grup Başkanvekili Mustafa Elitaş, ÖTV alınmayan elektrikli otomobillerde yüksek fiyatlı araçlar dikkate alındığında rekabet zedelendiği için 2021 yılında bu uygulamaya son verildiğini hatırlatarak, bu durumun yerli otomobil üretimini olumsuz etkileyeceğini bu nedenle ÖTV indirimine gittiklerini belirtti. Elitaş yeni düzenleme ile yerli üretimi cazip hale getirmeyi hedeflediklerini söyledi.

Kamu çalışanlarının ek göstergesini 3600'e çıkaran, en düşük emekli maaşını 2 bin 500 liradan, 3 bin 500 liraya çıkaran, emekli milletvekili maaşlarında artış öngören, öğrenci affına ilişkin yasa teklifi Meclis Plan Bütçe Komisyonunda kabul edildi. Kanun teklifi yarın Meclis Genel Kurulunda görüşülerek kanunlaştırılacak.

Kanun teklifi ile kredi garanti kurumlarına aktarılacak kaynak tutarı 50 milyar liradan 100 milyar liraya çıkarılıyor. 31 Aralık 2021 tarihinden önce yapılmış inşaatlarda,

elektrik ve su aboneliği için ruhsat alma ve ruhsata göre yapma şartı kaldırılıyor. Bankalara 2023 yılı için kurumlar vergisini yüzde 25'e çıkaran düzenlemede değişikliğe gidilerek, bu oran sürekli hale getiriliyor.

Sigorta şirketleri tarafından kefalet sigortası kapsamında düzenlenen kefalet senetleri, 6183 sayılı Amme alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uygulanmasında teminat olarak kabul edilebilecek.

Teklif ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun belge düzenine uyulmaması konusunda öngörülen cezalarda artış getiriyor. Buna göre fiş, fatura gibi belgeleri vermemenin cezası 240 liradan 1000 liraya çıkıyor. Bu kapsamda verilen 12 bin liralık özel usulsüzlük cezası 50 bin liraya çıkarılırken, yılda en fazla verilebilecek ceza miktarı ise 120 bin liradan 500 bin liraya çıkarılıyor. Ayrıca elektronik ticarete vergi güvenliğinin sağlanması amacıyla buna yönelik VUK'ta getirilen yükümlülüklerle uymayanlara verilecek cezalar, belge ile ilgili cezaların 3 katı olarak uygulanacak. Siyasi partilerin gelirlerinin tahsilatının banka ve elektronik ortam aracılığıyla gerçekleştirmeleri halinde, ayrıca gelir ve tahsilat makbuzu düzenleme şartı kaldırılıyor. Kurumlar Vergisi Kanununun, nakdi sermaye artırımını yapan şirketlere yıl sınırı olmaksızın kurumlar vergisi indirim avantajı sağlayan hükümlerde değişiklik yapılarak, indirim 4 hesap dönemi ile sınırlandırılıyor.

Biden: Türkiye'ye F-16 uçaklarını satmalıyız

ABD Başkanı Biden, "Türkiye'ye F-16 uçaklarını satmamız ve modernize etmemiz gerekli. Bunun tersi çıkarımıza değil." dedi.

ABD Başkanı Joe Biden, İspanya'nın başkenti Madrid'deki NATO Zirvesi'nin bitiminde basın toplantısı düzenledi.

Biden, "Putin NATO'yu parçalayabileceğini, bizi zayıflatabileceğini düşündü ama tam olarak istemediği şeyle karşılaştı. İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyeliği ile beklemediği şeyle karşılaştı." diye konuştu.

Biden, "İsveç ve Finlandiya NATO üyesi olacak." ifadesini kullandı.

"Ukrayna'nın yenilmesine müsaade etmeyeceğiz, Rusya'nın kazanmasına izin vermeyeceğiz." diyen Biden, "Rusya mantıksız davranmayı bırakırsa savaş yarın bile sona erebilir." şeklinde konuştu.

Biden, "Petrol fiyatlarının artmasının, gıda krizinin nedeni Rusya'dır." dedi.

Türkiye'ye F-16 uçaklarının satışıyla ilgili Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a söz verip vermediği sorulan Biden, şunları kaydetti:

"(Cumhurbaşkanı Erdoğan'a) Kendisine söylediğim aralık ayında söylediğimle aynı. (Türkiye'ye) F-16 uçaklarını satmalıyız ve aynı zamanda uçakları modernize etmeliyiz. Bunu yapmamak bizim çıkarımıza değil. Aralıktan beri tutumumu değiştirmediyimi kendilerine ifade ettim. Bir karşılık da olmadığını ve sadece satmamız gerektiğini söyledim. Bunu yapabilmek için ihtiyacım olan şey Kongre onayı. Bu onayı alacağımızı düşünüyorum." (İHA-AA)

Ankara'daki sel felaketinde bir kişi hayatını kaybetti

Ankara'nın Keçiören ilçesinde İncirli Mahallesi'nde bulunan bir binanın bodrum katında dolan yağmur suları sonrası bir kadının cansız bedenine ulaşıldı.

Ankara Valisi Vasip Şahin, Keçiören'de bir binanın bodrum katında dolan yağmur suları sonrası bir kadının cansız bedenine ulaşıldığını açıkladı. Vali Şahin dalgıçların cenazeyi çıkardıklarını söyledi.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca da "Ankara Keçiören'de, saat 17 civarındaki yoğun yağış sonucunda su baskınına uğrayan bir eve ulaşıldığında, bir kişinin hayatını kaybetmiş olduğu anlaşılmıştır. Kayıp olan bir kişiyi arama çalışmaları devam etmektedir. Başımız sağ olsun." dedi.

Dükkanları su bastı trafikte aksamalar oldu

Aşırı yağıştan sonra oluşan sel, nedeniyle dükkanları su bastı, trafikte aksamalar meydana geldi. Vatandaşlar metro istasyonları ve otobüs duraklarında dakikalarca yağmurun dinmesini bekledi.

Ostim 1467. Cadde, biriken yağmur suları nedeniyle trafiğe kapatıldı. Bir otomobil sürücüsü sudan çıkaramadığı aracını yolda bıraktı. Arızalanan otomobillerin çekiciyle araç servislerine götürüldüğü, cadde üzerinde yer alan bazı dükkanların da su baskınlarına karşı önlem olarak kum torbaları ve taşlarla yığınak yaptığı görüldü.

Keçiören'de Cumhuriyet ve Çekirge Caddelerinde rögarlar taşarken, ulaşımda aksamalar meydana geldi. Tepebaşı Kavşağı ve Fatih Caddesi'nde bazı iş yerlerini su bastı. İş yeri sahipleri biriken suyu tahliye etmek için mücadele verdi. İtfaiye ekipleri de suların tahliyesi için çalışma yürüttü.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, ekiplerin yolu açmak için çalışma başlattığını duyurdu.

Tarım ve gıdada başarının sırrı mesleki eğitimde

Ali Ekber YILDIRIM

01 Temmuz 2022 Cuma

Almanya Dışişleri Bakanlığı'nın "Süt ve Sığır Eti üretimi ve Pazarlaması" bilgilendirme gezi programı kapsamında Oranienburg Süt Ekonomisi Eğitim ve İnceleme Kurumu'nu (MLUA) da ziyaret ettik. Süt ve süt ürünleri eğitimi ve araştırma konusunda bir enstitü mantığı ile faaliyet gösteriyor. Süt ekonomisinde meslek eğitimi, meslek içi eğitim ve ileri eğitim konusunda bilgiler aldığımız bu kurum 1923 yılından bu yana süt ile ilgili mesleki eğitim veriyor. Aynı zamanda araştırma kurumu ve aynı zamanda akredite bir kurum olarak tüm mandıralardan numune alarak analizini yapıp denetim görevi de yerine getiriyor.

Oranienburg Süt Ekonomisi Eğitim ve İnceleme Kurumu (MLUA) Direktörü Michael Behr ve Eğitim Daire Başkanı Kerstin Grundmann'ın verdiği bilgiye göre Almanya'da tarım alanında 14 meslek tanımı var. Bunlardan ikisi süt ile ilgili. Birisi 3 yıllık eğitim süresi olan "Süt Teknolojisi Uzmanı" diğeri ise "Süt Laboratuvarı Teknisyeni". Bu bölümlerden mezun olan ve işletmelerde çalışmaya başlayanlar daha sonra işletmeler üstü eğitimi alıyor. İkili meslek eğitimi uygulanıyor. Öğrenci teorik eğitim

için okula gidiyor hem de bir işletmede çalışıyor. Bu eğitimden sonra işletmeler üstü eğitim alınıyor. Bu eğitimi de ziyaret ettiğimiz Oranienburg Süt Ekonomisi Eğitim ve İnceleme Kurumu tarafından veriliyor. Sadece Berlin için değil 5 eyaletin de işletmeler üstü eğitimi burada veriliyor.

Köy Enstitüsü mantığı ile eğitim veriliyor

Kurum, biraz “köy enstitüsü” mantığı ile çalışıyor. Eğitim alanlar için yatılı bölüm var. Eğitime gelenler sadece teorik dersler almıyor. 2000 yılında kurulan ve daha sonra modernize edilen modern bir eğitim mandırası var. Yine modern kimyasal-fiziksel ve mikrobiyolojik eğitim laboratuvarları ve duyuşal test odası eğitim atölyeleri mevcut. Haftada 1000 litre süt satın alınıyor. Eğitim mandırasında, şirket içi eğitim için kursiyerlere kapsamlı bir şekilde süt işlemenin öğretildiği küçük teknik sistemler ve ekipmanlara sahip. Kurs süresince kursiyerler şu çalışmaları bağımsız olarak yürütmeyi öğreniyorlar:

- Çiğ sütün alınması ve değerlendirilmesi
- Pastörize içme sütü imalatı
- Karışık sütlü içecekler, yoğurt, puding, tatlı üretimi

- Krem peynir, yumuşak peynir, yarı sert peynir, sert peynir, işlenmiş peynir üretimi
- Kremin ısıtma işlemi, fiziksel ve mikrobiyal olgunlaşma
- Tereyağı imalatı ve ambalajı
- Süt ve süt ürünlerinin buharlaştırılması ve kurutulması
- Dondurma imalatı
- Merkezi veya merkezi olmayan CIP sistemleri kullanarak süt ürünleri sistemlerinin temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi
- Ayrıca kursiyerler, pompalar, valfler ve separatörler hakkında, işlevlerini ve amaçlarını anlamalarını kolaylaştıran teknik eğitim alırlar. Eğitim mandırasındaki ekipman, eğiticilerin süt işlemede buhar, buzlu su ve basınçlı hava üretimi ve dağıtımı gibi yardımcı süreçleri öğretmelerini sağlıyor.

Uzman açığı çok büyük

Avrupa'nın en büyük süt üreticisi olan Almanya'da da çok büyük uzman açığı var. Eğitimlerle bu açığı kapatmaya çalışıyorlar. Gezdiğimiz Oranienburg Süt Ekonomisi Eğitim ve İnceleme Kurumu(MLUA)'da işletmeler üstü eğitim verildiği için kendi başınıza başvurarak eğitim alamıyorsunuz. Mutlaka bir işletme ile sözleşmeniz olması gerekiyor. "Ben iş arıyorum, bu mesleği de öğrenirim" diyerek bu eğitimi alamıyorsunuz. Çalıştığınız işyeri tarafından veya kendi isteğiniz ve işyerinin izni ile bu eğitim alınıyor. Eğitimin ön şartı işletme sözleşmesinin olması. Bizim ziyaret ettiğimiz sırada 30 farklı işletmeden kursiyerler vardı. Bir grup puding üretirken diğer iki grup tereyağı ürettiyordu. Burada üretilen ürünler çalışanlara, eğitim görenlere sembolik fiyatla veriliyor. Ayrıca gıda yardımı yapan sosyal kuruluşlara bağışlanıyor.

Kursiyerler haftanın 5 günü toplam 4 hafta ve her hafta 40 saat uygulamalı ders görüyor. Başka eyaletlerden gelenler için yatılı bölüm de var. 2014 yılında açılan "Werner Krüger" yatılı okulu, "süt teknisyeni" ve "süt laboratuvarı teknisyeni" mesleklerinde 40 kursiyere şirket içi eğitimleri sırasında modern konaklama imkanı sunuyor. Yatılı okulda banyolu 20 çift kişilik oda, fitness salonu, kulüp alanı olan geniş bir salon, açık teras ve spor alanı var.

Konaklamaya ek olarak, şirket içi eğitim döneminde tam pansiyon da sunulmaktadır.

Fitness salonu ve spor sahasına ek olarak, boş zamanlarında dizüstü bilgisayarlar, projektörler, ekranlar ve daha fazlası gibi çeşitli ortamlar kullanılabilir.

Finansman eyaletlerden ve AB fonlarından

Süt ürünleri meslekleri süt teknolojisi uzmanı ve süt laboratuvarı teknisyeni için şirketler arası eğitim, Avrupa Sosyal Fonu ve Brandenburg, Saksonya ve

Mecklenburg-Batı Pomeranya eyaleti tarafından finanse ediliyor. Dört haftalık kurslar çerçevesinde, kurs masraflarının önemli bir kısmı ve kısmen de yatılı okuldaki konaklama masrafları sübvansede ediliyor

Eğitim içeriği ise belli bir müfredat kapsamında yürütölüyor. Kendi damak zevkinize göre değıl, müfredata göre hangi ürünler üretilecekse onların üretimi yapılıyor.

Koyunculuğı tutkuyla yapan iki kız kardeş

Almanya'da bir haftalık gezimiz boyunca en çok şikayet edilen konulardan birisi gençlerin tarıma ilgisizliğıydi. Yaşlanan nüfus emekli olunca işini devredecek genç çiftçi bulamadığı için aile işletmelerinin kapanmasından yakınılıyor.

Az da olsa işin başına geçen gençler de var. İşini çocuklarına devredebilen Nesges ailesi şanslı. Nesges ailesi üç kuşaktır hayvancılık yapıyordu. Johann Nesges dedesinin ve babasının mesleğini başarıyla sürdürdü. İki kız babası olarak artık bu işin sonuna geldiğini, yüksek üretim maliyetleri, fiyatlar, çoban sıkıntısı ve daha birçok sorun yaşanırken kızlarının bu işi sürdürmesinin zor olacağını düşünüyordu. Öyle olmadı, kızları baba mesleğini sürdürmeye karar verdi. Küçük kızı Marie Lusie çobanlık okuluna gitti. Kızlar baba mesleğini sürdürmek isteyince Johann Nesges bu yıl sembolik bir törenle işi kızlarına bıraktı. O da çalışmaya devam ediyor. Ama asıl işin başında 25 yaşındaki Anna Maria ve 23 yaşındaki Marie Lusie Nesges var.

Potsdam'a araba ile yarım saat mesafedeki Nesges çiftliğini ziyaretimizde bizi Anna Maria Nesges karşıladı. Anna Maria babasının bu işi üstleneceklerine dair pek umutlu olmadığını ancak kardeşi ile birlikte işe dört elle sarıldıklarını ve bu yıl babalarından işi devraldıklarını anlattı.

Nesges Çiftliği bir aile işletmesi. Koyun yetiştiriciliğinin yanı sıra kesimhanesi var. Hem küçükbaş hem de büyükbaş hayvan kesimi yapıyor. Çiftliğin 550 hektarı organik ürün yetiştirilen toplam 1500 hektarlık arazisi var. Buğday, arpa, ayçiçeğı, yonca ve yem bitkileri üretiliyor. Johann Nesges, ailesinden bu işi 1982 yılında devraldıktan sonra geçen 40 yılda işi çok büyütürerek sadece yetiştiricilik değıl

mezbaha kurarak kesim de yapmaya başlar. Sadece kendi hayvanlarını değil başka çiftliklerin büyükbaş ve küçükbaş hayvanlarını kesiyor. Kesimhanede kestiği kuzuları, koyunları Berlin'e pazarlar. Çok şanslı ki 40 yıl sonra işini devralan iki kızı var.

Biri diplomalı çoban, diğeri spor okudu

Anna Maria Nesges'e neden koyunculuk yapmak istediklerini sorduğumda şu yanıtı verdi: "Babam gerçekten çok başarılı, örnek alınacak bir insan. Yaptığı çalışmalar, verdiği mücadele gurur duyulacak bir iş. Biz de bu işi sürdürmeye karar verdik. Babam bu işi bizim devralıp sürdüreceğimize pek inanmıyordu. Biz iki kız bu şirketi sürdürmeye karar verdik. Kız kardeşim çobanlık eğitimi aldı. Ben spor ekonomisi fitness konusunda bir eğitim aldım. 2015 yılında mezun oldum ve o zamanlar şehre gitmek istiyordum. Gittim iş başvurusunda bulundum. Fakat daha sonra baştan hiç düşünmediğim babamın kurduğu bu işi sürdürmeye karar verdim. Benim özgürlüğüm seven bir ruhum var. Fikirlerimi burada uygulayabiliyorum. Babam gibi. Berlin, eğlenmek zaman geçirmek için çok güzel. Ama ben burada bu çiftlikte daha mutluyum. Her taraf yemyeşil, kuş sesleriyle uyanmak ve en güzeli bir sürüye daldığımda müthiş bir mutluluk duyuyorum. Burada bulduğum huzuru hiçbir yerde bulamıyorum. Kardeşim de benim gibi düşünüyor. O da işini tutkuyla yapıyor ve çok zor olan çobanlık okulunu bitirdi. Bu okul üniversite değil lise düzeyinde. İki yıl üç yıl meslek eğitimi olan hayvan bakıcısı, çoban olarak mezun oluyor. Birçok insan başlıyor fakat tamamlayan çok az. Zor okul. En önemli sorunumuz personel bulamamak. Çoban bulamıyoruz. Yeterli personel olsa daha fazla koyun besleyebiliriz. Personel az olunca sürümüzü küçültmek zorunda kalıyoruz. Çoban bulabilirsek bu işin geleceği var. Daha bugün iki çoban ve bir şoförümüz işi bıraktı. Bu açığı kapatmak gerçekten zor."

Çoban sorunu orada da var

Türkiye'de olduğu gibi Almanya'da da Afgan çobanlar var. Yetiştiriciler Afgan çobanların çalışmasından çok memnun. Anna Maria Nesges, mezbahayı bir Türk ile ortak kurduklarını ancak kendisinin Berlin'de et ticareti yani işin pazarlama bölümüne geçtiğini belirterek, Türklerle çalışmanın büyük avantaj olduğunu söylüyor. Toplam 60 çalışanları olduğunu Afgan, Türk, Bulgar ve Romen çalışanlarından çok memnun olduklarını, Türkiye'den de çoban getirmek istediklerini ancak çok uzun bir süreç aldığını belirten Nesges: "Biz koyun-kuzu yetiştiriciliği yapıyoruz. Toplamda 5 bin başlık sürümüz var. Ayrıca çalıştığımız çiftçiler, yetiştiriciler var. Et amaçlı yetiştiricilik yapıyoruz. En büyük sorunumuz personel. Yeterli personel bulamadığımız için süt işine giremiyoruz. Peynir süt üretimi yapamıyoruz. Kuzularımız 40-45 kilo canlı ağırlığa ulaştığında kesiliyor. İyi bir koyun 70-80 kilo, koç 80-90 kilo olabiliyor. Kuzu karkası 9 euro. Son 6 ayda 2 euro zam geldi. Canlı olarak 2.5 ile 2.80 eurodan 4 euronun üstüne çıktı. Karkas olarak ise 8-10 euro. Eti Berlin'deki toptancılara satıyoruz. Müşterilerimiz çoğunlukla Türkler ve Araplar. Bu nedenle helal kesim yapıyoruz. Ama şahıs olarak da alanlar var. En önemli giderlerimiz yem ve nakliye. Bunlarda ciddi artışlar var. Enerjimizi güneş enerjisinden yararlanarak elde ediyoruz doğal enerji olduğu için. Mera ile ilgili önemli bir sorunumuz yok. Mera çok. Fakat bu

yaz kötü. Çünkü kuraklık yaşıyor. Kuzularımızı 4-5 kez otlatabiliyoruz.” bilgisini verdi.

Organik üretim de yapıyor

Almanların “bu işi nasıl yapıyorsun?” diye şaşırarak kendisine sorduklarını belirten Nesges: “Almanya’da vegan sayısı çok artıyor, çoğunluk değil ama daha da artacak gibi görünüyor. Bu nedenle benim gibi genç birinin kuzu yetiştiriciliği yapmama, kesim yapmamıza şaşıyorlar. Biz burada aynı zamanda organik üretim de yapıyoruz. Çavdar, ayçiçeği gibi ürünler yetiştiriyoruz. Konvansiyonel olanları organik yerde besleyebilir, otlatabilirsiniz. Ama organik kuzuları sadece organik alanda besleyebiliyorsunuz. Derilerimizi de Türkiye’ye ihraç ediyoruz.”

İki kız kardeşi dinlerken Feyz Süt’ün Sahibi ve TÜSEDAD Başkanı Sencer Solakoğlu’nun nasıl heyecanla dinlediğine tanık olduk. Solakoğlu: “benim de iki kızım var. Hayalim bu. Kızlarımın benim işimi alıp sürdürmeleri. Bunu çok isterim” dedi.

Türkiye için çıkarılacak dersler

Bir ülkenin tarım politikasını, tarımdaki uygulamalarını çok başarılı diye alıp bire bir kendi ülkenizde uygulamanız genellikle pek mümkün olmuyor. Her ülkenin iklimi, ürün çeşitliliği, iş kültürü, disiplini, algılama biçimi, uygulamaya geçirme yöntemi hep farklı oluyor. Almanya tarım ve hayvancılıkta çok başarılı bu modeli alıp Türkiye’de uygulayalım biz de başarılı diyemeyiz. Fakat her ülkeden ve modelden dersler çıkarabiliriz. Bunlardan yararlanabiliriz. Nasıl?

1- Bu gezi boyunca Türkiye ile karşılaştırmalar yaptığımda öncelikle Türkiye’nin tarımsal potansiyeli, iklimi, ürün çeşitliliği çok daha zengin. Türkiye bu potansiyelini yeterince değerlendiremiyor.

2- Almanya tarımda çok planlı bir üretim yapıyor. Toprakları kumlu olan ve üretim için dezavantajlı durumda olan Brandenburg, Bavyera gibi eyaletlerde çiftçinin dezavantajını verdiği desteklerle gideriyor. Toprak analizi yapılıyor ve toprağın verimsizliğine göre yıl bazında hektar başına 50 ile 300 Euro destek veriliyor. Yani “senin toprağın kumlu yeterince üretim yapamıyorsun gelir kaybın olacak” diyerek destek sağlıyor. Türkiye’nin bildiğim kadarıyla bunu uygulamak için bir toprak haritası bile yok. Bunun hızla yapılması gerekiyor.

3- Tarımda örgütlenme sorununu kooperatiflerle çözen Almanya’nın en önemli sorunu nüfusun yaşlanması ve işi sürdürecekt genç kuşağın olmaması. Türkiye’de de bu sorun var. Ama Almanya kadar henüz ağır değil. Türkiye’nin genç nüfusu var. Bu nüfusu tarımda tutmak mümkün... Bunun için Almanya’nın uyguladığı kırsal kalkınma prpgramlarının benzerleri Türkiye’de uygulanabilir. Yani kırsalda refahı artırarak insanların orada kalması sağlanabilir. Alman çiftçi işi bıraksa da kırsalda kalıyor. Kente gitmesi için bir neden yok. Aynı şartlar kırsalda da var.

5- Almanya kurallar ülkesi. Her şeyin kuralı ve yasası, mevzuatı var ve bunlar hepsi uygulanıyor. Türkiye’de de kurallar, kanunlar var. Tarımla ilgili mevzuat Avrupa Birliği’ne uyarlandı fakat uygulamada sorun var. Birçok yasa, düzenleme yeterince uygulanmıyor.

6- Almanya’da tüketicilerin tarım ve gıda üretimi üzerinde büyük baskısı ve etkisi var. Hayvan refahı konusundaki baskılar nedeniyle hayvancılığın gelecekte yapılamayacağını düşünenler bile var. Türkiye’de tüketicinin tarım politikaları üzerinde olumlu ya da olumsuz pek bir etkisi yok. Tüketici tarım ve gıda üretiminde daha belirleyici olmalı.

7- Türkiye’de tarımla ilgili birçok konuda olduğu gibi eğitimle ilgili de bir planlama yok. Karmaşa var. Almanya’da başarının temelinde mesleki eğitim var. Eğitim konusunu mutlaka ayrıca ele almakta yarar var.

8- Sencer Solakoğlu’na izlenimlerini sorduğumda, süt sektöründe teknoloji olarak Türkiye’nin daha ilerde olduğunu belirterek örgütlenme, verimlilik ve kırsaldaki yaşam koşulları konusunda Almanya’nın çok iyi durumda olduğunu ve örnek alınması gerektiğini vurguladı.

9- Türkiye’de de olsanız, Almanya’da da veya başka bir ülkede de tarımsal üretim yapmak, çiftçilik yapmak her geçen gün zorlaşıyor. Maliyetler yükseliyor. Çiftçiler yeterince para kazanamıyor. Üstelik görmeleri gereken itibarı, değeri görmüyorlar. İşe buradan başlamak ve çiftçiliğe bütün dünyada itibar kazandırmak gerekiyor.

TÜİK'in gecikmiş açıklaması ve birkaç soru...

Alaattin AKTAŞ

01 Temmuz 2022 Cuma

✓ Meğer TÜFE'deki madde sepetinin açıklanmasından vazgeçilmesinin sorumlusu bu fiyatları yanlış yorumlayan bizlermişiz! Öyleyse TÜİK'e sormalı: "Bu yanlış yorumlamaları gidermek için herhangi bir adım attınız mı?"

✓ Akaryakıtta TÜFE'ye nasıl olup da düşük fiyat alındığını 7 Haziran'da sordum TÜİK'ten ses çıkmayınca kendi soruma yanıt aradım ve bulduğum yanıtı da 15 Haziran'da yazdım, TÜİK ise 22 Haziran'daki açıklamasıyla bu konuya açıklık getirdi. Biraz geç oldu ama, olsun!

Son günlerde kamudan “ibretlik” açıklamalar geliyor. Herhangi bir konuyu izah edelim derken durumu daha da içinden çıkılmaz hale getiren ya da “**Yanlış anlaşılıyordu, gizlemeyi uygun bulduk**” türü açıklamalar...

BDDK'nın dövizli olan şirketlere kredi kullandırmama yönündeki kararı ve bu kararın temel gerekçesi olarak ileri sürdüğü tezlere ilişkin açıklaması ortada.

Daha önce de yine böyle ibretlik bir açıklama TÜİK'ten geldi. Yeni değil bu açıklama, 22 Haziran'da yapıldı. Hani yıllardan beri ilan edilmekte olan madde sepeti artık gizli tutulacaktı ya, işte bunun gerekçesi de izah edilen açıklama.

Bu konuda TÜİK bakın ne diyor:

“Aylık bazda yayımlanmakta olan ortalama madde fiyatlarına ilişkin tablonun, kamuoyunda yanlış anlama ve yanıltıcı değerlendirmelere sebebiyet verdiği için, mayıs 2022 TÜFE sonuçlarının yayımlandığı tarihten itibaren güncellenmemesine karar verilmiştir.(...) Fiyat derleme işleminin ‘madde çeşidi’ düzeyinde yapılıp, dünya genelinde ortalama fiyatların tamamını yayımlayan neredeyse hiçbir ülke bulunmamasına rağmen,

Ülkemizde ‘madde’ düzeyinde yayımlanıyor olması, söz konusu tablonun kamuoyunda yanlış değerlendiriliyor olmasının temel sebebidir.”

Gördünüz mü, tüm suç bizlerde, yani kullanıcılardaymış! Madde sepetini yanlış yorumlamıyor olsaydık, TÜİK açıklama yapmaya devam edecekmiş!

Eğer bu mantıkla gidersek, yeni formatla yayımlanan endeks verilerini de yanlış yorumladığımızda o veriler de bir bakmışız yok olmuş!

Ne güzel değil mi, yanlış yorumlanıyor diye verileri gizlemek...

Varsayın ki yanlış yorumlanıyor, bu verilerin doğru yorumlanması için bir adım attınız, çaba gösterdiniz mi?

AKARYAKITTA YÖNTEMİ ZATEN ÖĞRENMİŞTİK

TÜİK’in açıklamasında akaryakıt fiyatları konusunda benim yazdığım yazılara da yanıt veriliyor. Ama biraz(!) geç kalmış bir yanıt bu.

7 Haziran tarihli yazımda TÜİK’in Mayıs ayı fiyat endeksinde dikkate aldığı akaryakıt fiyatlarının, piyasadaki ortalama fiyattan düşük olduğuna dikkat çekmiş ve bu fiyatların nereden alındığını sormuştum. Öyle ya, akaryakıt fiyatları düşük alınırsa, enflasyon da düşük hesaplanırdı.

TÜİK’ten ses çıkmadı. Kendi soruma yanıt aramaya başladım. Buldum da...

Bu yanıtı 15 Haziran’da yazdım. TÜİK akaryakıt fiyatlarını gün ağırlıklı aritmetik ortalama olarak değil, satış miktarıyla ağırlıklandırarak dikkate alıyordu. Bunun çok doğru bir uygulama olduğunu da aynı yazımda belirttim.

Sonra TÜİK ne yaptı; 22 Haziran’daki açıklamasında benim 15 Haziran’da detayını yazdığım ağırlıklandırma yönteminin kullanıldığını duyurdu.

İki hafta neyi beklediniz?

Enflasyon hesabında kafalar iyice bulanmış.

Mayıs ayı oranı tahminlerin çok çok altında açıklanmış.

Yetmezmiş gibi düşük oran açıklanan bir ayda madde sepet açıklamasından da vazgeçilmiş.

Bunların hemen ardından 7 Haziran’da önemli bir saptamayı gündeme getirmişim, TÜİK’ten ses çıkmamış...

Dedim ya, kendi soruma yanıt arama peşine düşmüş ve bulduğum yanıtı da 15 Haziran’da yazmışım.

TÜİK bir hafta yine sessiz.

Sonra 22 Haziran'daki açıklamada, zaten artık ne olduğunu yazdığım bu detayla ilgili olarak bir anlamda bana da yanıt veriliyor:

“Bazı basın yayın organlarında yer alan ve reel iktisadi talebin göz ardı edilerek, sadece ‘günlük ortalama fiyatlar’ üzerinden basit ortalama alma yöntemi ile elde edilen yüzeysel fiyatlar ile Kurumumuz tarafından ilgili ürünlere yönelik günlük tüketim miktarının da hesaplara dahil edilerek elde edilen ‘ağırlıklandırılmış ortalama fiyatların’ farklılık göstermesi, kullanılan metodolojilerin farklılığından kaynaklanmaktadır.”

Yani benim 15 Haziran'da yazdığım detaya açıklık getirilmiş oluyor!

Haziran ayı akaryakıt fiyatları

Bu arada haziran ayı için oluşan ortalama fiyatla, miktar ağırlıklı fiyat arasındaki fark da belli oldu.

Buna göre ortalama fiyat ve mayısa göre artış benzinde 27.08 lira ve yüzde 26.23, motorinde 28.17 lira ve yüzde 27.56 olarak bulunmuştu.

Miktarla ağırlıklandırılan ve TÜFE'de kullanılacak olan fiyat ve artış oranı ise benzinde 26.93 lira ve yüzde 25.53, motorinde 27.84 lira ve yüzde 26.05 oldu.

Görüldüğü gibi miktarla ağırlıklandırılan fiyat ve artış oranı daha düşük. Ancak bu doğru bir uygulama.

OTOMOBİL NE OLUYOR OTOMOBİL!

Bu köşede 15 Haziran'da otomobilin de akaryakıttakine benzer şekilde satış sayısına göre ağırlıklandırılarak dikkate alınması gerektiğini yazmıştım. O günkü yazımın ilgili bölümünü özetlemek istiyorum.

TÜFE'de en fazla ağırlığı olan kalem yüzde 5.47 ile benzinli otomobil. Dizel otomobilin de yüzde 1.80 ağırlığı var. Yani otomobilin toplam ağırlığı yüzde 7.27. Akaryakıtta miktarla yapılan ağırlıklandırmanın otomobilde de satış sayısı ile yapılması gerekir. TÜİK bunu yapıyor mu, bilmiyorum. Ama bu kesinlikle yapılmalı. Niye mi yapılmalı, bir örnek vereyim...

Herhangi bir otomobilin mayıs fiyatı örneğin 490 bin lira. Hazirana geldik, o otomobilden toplam on adet satıldı. Bu satışın biri fiyat 500 bin lirayken, dokuzu fiyat 550 bine çıktığında gerçekleşti. Satış adediyle ağırlıklandırma yapılmazsa (mevcut durumda yapılmıyor diye biliyorum) bu otomobilin haziran ayı ortalama fiyatı 525 bin ve mayıstaki 490 bine göre artış yüzde 7. Oysa satış sayısı ile ağırlıklandırma yapılırsa bakın durum nasıl değişiyor...

-Bir otomobil 500 bin liradan satılıyor, toplam tutar 500 bin lira.

-Dokuz otomobil 550 bin liradan satılıyor, toplam tutar 4 milyon 950 bin lira.

-Yani on otomobilin toplamı 5 milyon 450 bin lira ediyor, dolayısıyla her bir otomobil 545 bin liradan satılmış oluyor.

Buna göre mayıstaki 490 bin liralık fiyata göre artış da yüzde 11'e çıkıyor.

Otomobilin endeksteeki ağırlığından dolayı TÜFE'ye etkisi çok fazla. Dolayısıyla artış oranının yüksek olması genel durumu çok etkiliyor.

HAZİRAN ENFLASYONUNDA ALT SINIR: YÜZDE 3.12

Aylık enflasyon gerçekleşmesine ilişkin olarak önemli fiyat değişimi yaşandıkça alt sınır yazıyorum. Bu kez **“Bugünkü alt sınır”** dememe gerek yok, **“Alt sınır”** demek yeterli, çünkü ay bitti. Bu hesaplamada fiyatını izleme olanağı bulduğum başlıca kalemleri dikkate alıyorum.

Haziran ayı için otomobil, elektrik, doğalgaz, motorin, benzin, LPG, çay ve uçak bilet fiyatlarından yansıyan artış yüzde 3.12 düzeyinde.

Üstelik otomobilde genel olarak yüzde 15-20 arası zam olduğu halde ben oranı yüzde 15 düzeyinde aldığım halde...

Yüzde 3.12'nin haziran ayına ilişkin tahminim olduğu düşünülmesin. Bu oran, sıraladığım mal ve hizmetlerden kaynaklanan artış.

Diğer mal ve hizmetlerde de mutlaka artış yaşanmıştır ve toplam artış kesinlikle daha fazla çıkacaktır.

Ben yüzde 3.12'yi, **“Bu oranın altına inilemez”** diye ifade ediyorum.

Yani bir alt sınır çiziyorum.

Abdulkadir Selvi

Yazarın Tüm Yazıları >

Akşener, Kılıçdaroğlu'na rakip olur mu

Artık bu iş ihaleye çıktı. Temel Karamollaoğlu tevazu gösterdi. “Yüzde 100 kazanırsanız diyemem ama yüzde 99 kazanırsınız” dedi. Kılıçdaroğlu ise “Cumhurbaşkanlığı seçimi ilk turda biter. Sayın Karamollaoğlu, ‘yüzde 99.9’ demiş ama yüzde 100 diyebiliriz” dedi.

Kim tutar ağanın elini. Meral Hanım'ın yerinde olsam, “Yüzde 110 kazanacağız” derim.

Bu iş artık açık ihaleye çıktı. Kim yüksek verirse cumhurbaşkanlığı seçimi onun üzerinde kalacak. Ama kazın ayağı hiç öyle değil. Cumhurbaşkanı adaylığı konusunda muhalefeti çok ciddi krizler bekliyor. 6'lı masaya artık 6'lı koalisyon diyeceğim. Çünkü cumhurbaşkanı adaylığı konusunda her liderin gönlünde başka bir isim yatıyor.

KILIÇDAROĞLU, KILIÇDAROĞLU'NU TARİF EDİYOR

Daha ortak cumhurbaşkanı adayı belirleyip belirleyemeyecekleri bile belli değil ama Kemal Bey, yüzde 100 kazanıyor. Tabii orada bir de gizli ima var. Kılıçdaroğlu kendisi cumhurbaşkanı adayı olduğu takdirde ilk turda yüzde 100 kazanacağını söylüyor. Herhalde Ekrem İmamoğlu ya da Mansur Yavaş aday olursa kazanırsınız demesi beklenmez. Cumhurbaşkanı adaylığını çok isteyen Kılıçdaroğlu hiç, ‘Ben değil, Meral Akşener ya da Ekrem İmamoğlu aday olursa ilk turda kazanırsınız’ der mi? O zaman kendi kendini veto etmiş olur. Zaten cumhurbaşkanı adayının özelliklerini sıralarken bir tek adı Kemal soyadı Kılıçdaroğlu olmalı dememiş.

BAKANLIKLARI PAYLAŞIYORLAR

Muhalefet seçimi kazanmış gibi şimdiden bakanlıkları paylaşmaya başladı. Şimdi bürokrasiyi tanzim etmekle meşguller. HDP'yi dışarıda tutuyorlar. Bakanlıklarda aslan payı CHP'ye ayrılmış durumda. İkinci sırada İYİ Parti geliyor. Bir adım sonra kamu bankalarının ve yatırımcı kuruluşların paylaşılmasına sıra gelecek. Ankara'da filanca bakanlığa geleceği söylenen isimler, listeler oluşturulmaya başlandı. Muhalefet erken iktidar olduk havasına girdiği için kaybedecek. Çünkü şimdiden bakanlıkları, bankaları, yatırımcı kuruluşları paylaşmaya başladılar. Türkiye koalisyon

hükümetlerinden çok çekti. Muhalefetin Türkiye'ye en büyük vaadi ise 6'lı koalisyondan öteye geçemedi.

HDP KRİZİ

Muhalefetin ilk ciddi sınavı cumhurbaşkanı adayının belirlenmesi konusunda yaşanacak. Kılıçdaroğlu, HDP'nin milletvekili seçimlerine sol bileşenlerle oluşturduğu ittifakla girmesini ama cumhurbaşkanı adayı çıkarmamasını savunuyor. Ama HDP çatı aday önermeye hazırlanıyor. HDP'nin gönlünde Ekrem İmamoğlu yatıyor. Ama 6'lı masadan Kılıçdaroğlu çıkarsa onu da değerlendirebilirler.

Meral Akşener ise HDP'nin gölgesinin yer aldığı bir fotoğrafın aleyhine olacağını düşünüyor.

6'lı koalisyonda HDP sorunu aşılabilmiş değil.

AKŞENER SÜRPRİZ YAPAR MI

Kılıçdaroğlu'nun cevabını en çok merak ettiği soru ise Meral Akşener'in son anda cumhurbaşkanı adayı olup olmayacağı konusu. Çünkü şu ana kadar Akşener'in desteğini kazanabilmiş değil. Akşener, her defasında başbakanlığa aday olduğunu söylüyor ama kaybedilecek bir adayla seçime gitmeyecek kadar da deneyim sahibi. 2018 seçimlerinde Abdullah Gül'ün adaylığını engellediğini hatırlatmayacağım. 24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra istifa edip geri dönen Akşener, cumhurbaşkanlığı seçimi kaybedildiği takdirde aynı kâbusu yaşamak istemiyor.

SEÇİLECEK ADAY

O nedenle Kılıçdaroğlu cumhurbaşkanı adaylığında ısrar ederse Akşener, 'Ben de adayım' der, Kılıçdaroğlu'na rakip olur mu?

Kılıçdaroğlu'nu en çok kaygılandıran konunun bu olduğu sır değil. Peki Akşener bunu yapar mı? Kılıçdaroğlu'nun karşısına aday olur mu?

1) Meral Akşener kaybedeceği bir seçime girmek istemez.

2) Seçilecek aday formülünü ileri sürmüştü. O nedenle kaybedecek bir adayı desteklemez.

3) Partisini birinci parti yapmaya çalışan Akşener, kazanma ihtimalini gördüğü takdirde bir an bile tereddüt etmez.

AKŞENER CESUR

Kılıçdaroğlu'nun karşısında en ciddi rakip ne Ekrem İmamoğlu ne de Mansur Yavaş. Onları bir şekilde geriletmeyi başardı. Ama Akşener öyle değil. Oyunu artırması, tek kadın aday ve milliyetçi-muhafazakâr kesimden oy alabilme ihtimali onu

güçlü kılıyor. Bir de Akşener cesur bir lider. Kazanacağını gördüğü anda tereddüt etmeyecek birisi. Ayrıca Kılıçdaroğlu'na yeşil ışık yakmadığı sürece bu ihtimal geçerli.

Peki bu analizi ben mi yapıyorum? Ben sadece kulislere konuşulanları aktarıyorum.

ÇİFTE VETO KARTINA KAVUŞTUK

NATO'nun yeniden yapılandırıldığı Madrid Zirvesi'ne tartışmasız bir şekilde Türkiye damgasını vurdu.

1) Cumhurbaşkanı Erdoğan, İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyeliğine itiraz ederek veto kartını masaya sürdü. Erdoğan bilinçli olarak gerilimi yükseltti. Böylece başta ABD olmak üzere İsveç ve Finlandiya'ya işin ciddi olduğunu gösterdi.

2) NATO'nun genişlemesi Rusya'nın birinci tehdit, Çin'in ise ikinci tehdit olarak kabul edilmesi ABD'nin en büyük rüyasıydı. Biden yönetimi bu amacı gerçekleştirmek için Rusya-Ukrayna Savaşı'nı başlattı.

3) Cumhurbaşkanı seçildikten 5 ay sonra Erdoğan'ı arayan Biden, söz konusu NATO'nun genişlemesi olunca zirve öncesinde Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı telefonla aradı. Madrid'de görüşmek istedi. Erdoğan, "Olabilir" dedi. Oysa biz şimdiye kadar görüşme talepleri karşısında ABD liderlerinin, "Olabilir" demesine alıştık. Bu kez "Olabilir" temennisi Erdoğan'dan geldi.

KRİZ ÇÖZÜCÜ

4) Türkiye, genişleme sürecini tıkayıp NATO üyelerinin şimşeklerini üzerine çekebilirdi. Oysa tıkanıklığı aşan ülke olarak NATO Zirvesi'nde kriz çözücü ülke olmayı başardı. Tam üyelikle ilgili müzakere süreci başladı.

5) Kenan Evren'in sözlü oluru ile Yunanistan, NATO'nun askeri kanadına dönmüş, Türkiye'ye verilen sözler tutulmamıştı. Ama bu kez üçlü mutabakat metni imzalandı. PKK-PYD terör örgütü olarak belgede yer aldı, FETÖ terör örgütü ilk kez uluslararası metinlere girdi.

ÖNCE UYGULAMA SONRA ONAY

6) İsveç ve Finlandiya'nın üyeliğini veto için elimizde bir veto kartı vardı. Şimdi iki kartımız oldu. Bir anlamda NATO kilidini açacak iki anahtara kavuştuk. Süreç izlenecek, İsveç ve Finlandiya mutabakat metninde yer alan taahhütlerini yerine getirmezse mutabakat metni TBMM'de onaylanmayacak. Cumhurbaşkanı Erdoğan, dün Madrid'de düzenlediği basın toplantısında, "İsveç ve Finlandiya üzerine düşen görevleri yerine getirmezse parlamentomuza gönderilmesi söz konusu değil" dedi.

7) Ama İsveç ve Finlandiya taahhütlerini yerine getirirse mutabakat metni TBMM'de onaylanacak. Böylece birinci kilit açılmış olacak.

VETO EDERİZ

8) Türkiye'nin taleplerini yerine getirirlerse İsveç ve Finlandiya'nın üyeliğine onay vereceğiz. İkinci anahtar kullanılacak. Yok beklentilerimiz karşılanmazsa Türkiye onay vermediği sürece tam üyelik gerçekleşmeyecek.

ABD İLE İLİŞKİLER

9) Erdoğan veto kartını kullanarak ABD ile aramızdaki sorunları çözmek için bir fırsat elde etti. Biden ile en olumlu görüşmelerden birini gerçekleştirdi. Türkiye'ye F-16 satışı, Yunanistan'daki üsler, Ukrayna'dan tahıl koridorunun açılması, Suriye operasyonu gibi başlıklarda ilerleme sağlandı.

10) Erdoğan, 'Türkiye sahada kazanır, masada kaybeder' efsanesine son verdi. Türkiye artık masada kazanan lider ülkelerden biri oldu.

Esfender KORKMAZ

Kalkınma için Devlet Modeli

1 Temmuz 2022 Cuma

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, o zamanki adıyla az gelişmiş ülkelerin kalkınması için, kalkınma modelleri tartışıldı. 1980 sonrası, küreselleşme, gelişmiş veya az gelişmiş ülke ayırımı yapmadan, bütün ekonomiler için aynı politikaları önerdi. Bu önerilerin başında devletin dışlanması geliyordu.

Bunun içindir ki; küreselleşme sürecinde, Çin dışında bütün gelişmekte olan ülkeler dış açık verdi ve halk yoksullaştı.

Son yıllarda, gelişmekte olan ülkeler için yeniden kalkınma modelleri tartışılıyor. Bu tartışmalardan çıkan ortak nokta, Devletin ekonomide daha aktif rol alması ve planlama yapılmasıdır.

Ancak bu günkü gelişmekte olan ülkelerdeki devlet yapılarına bakınca, önemli çelişkiler ortaya çıkıyor. Çünkü çoğu gelişmekte olan ülkede demokrasi sorunu var ve kurumsal ve liyakat sistemine dayalı devlet kalmadı. Devletler siyasi iktidarların, otokratların ve oligarkların devleti haline geldi.

Kurumsal devlet olmanın ilk şartı, kamu yönetiminde uzman ve yetenekli kişilerin yer alması, başka bir ifade ile 'Liyakat' esasıdır.

Liyakat sisteminde her zaman en yetkin aday seçilmese de, liyakatı olmayan birinin seçilme şansı hiç yoktur.

Liyakat sistemi (Merit system), siyasi kayırmacılık sisteminin uygulamada olumsuz sonuçlar vermesi neticesinde ortaya çıkan bir sistemdir. Devletin geleneksel düzenleyicilik işlevlerini yerine getirebilmesi için, modern kamu personeli, zamanımızın sosyal, ekonomik, bilimsel ve teknik problemlerini çözme gücüne sahip olmalıdır.

Meritokrasi de liyakata benzer ve fakat aynı anlama gelmez. Devlet yönetiminin zekâ, çalışkanlık ve diğer meslekî hünelerleri bulunan kişilere yer verilmesini ifade eder. Bu kamu personeli anlamında tayinlerde kayırma yoktur.

İngiltere merkezli Meritocracy Party, beş maddeden oluşan bir manifesto yayımlamıştır. Bu maddeler şu şekildedir: (vikipedi)

1. Kayırmacılık yoktur: Ailenizin değil, sizin kim olduğunuz önemlidir.
2. Yandaşçılık yoktur: Başkalarının sizin için ne yapabildiği değil, sizin ne yapabildiğiniz önemlidir.
3. Ayrımcılık yoktur: Cinsiyet, ırk, din, yaş, geçmiş önemsizdir. Yetenek her şeydir.
4. Eşit imkânlar: Herkesle aynı noktadan başlar ve yeteneklerinizin sizi götürdüğü yere gidersiniz.
5. Tatminkar erdemler: En başarılı insanlar, en yüksek tatmine erişirler.

Öte yandan gelişmekte olan demokratik ülkelerde devletin iktisadi kalkınmaya destek olması için, kamu hizmetlerinin de verimli ve etkin olması gerekir. Kamu kaynaklarının dağılımı siyasi süreçte yapılır. Ancak uygulamada verimlilik için liyakata dayalı bir bürokrasinin olması gerekir.

Bu alanda çalışma yapan; Peter B Evans'ın tespitlerine göre, 1970'lerde kalkınmayı hızlandıran devlet tipine sahip olan Japonya, Güney Kore ve Tayvan gibi ülkeler, liyakata dayalı bürokrasi sayesinde sanayileşmelerini ve kalkınmalarını tamamlamışlardır.

Bu ülkelerde bürokratlar hem eğitilmiş, uzman ve yetenekliler arasından seçilmiş, hem de yüksek maaşlar verilerek, siyasilerin ve çıkar gruplarının etki alanı dışında tutulmuştur. (Peter B Evans, Embedded Autonomy: States and Industrial Transformation; Princeton University Press)

Aslında, Japonya ve Güney Kore gibi ülkelerde tarihsel anlamda var olan geleneksel saygın devlet anlayışı, özerk bir bürokrasi oluşturmaya da imkan sağlamıştır.

Peter B Evans'ın kalkınmayı hızlandıran devletlerin zıddı olarak Zaire gibi devletleri "Yağmacı Devlet" olarak vasıflandırmıştır. Yağmacı devletler sermaye birikimine destek olmadıkları gibi mevcut ülke kaynaklarına da el koyarlar.

Bu iki zıt kutup arasında kalan ve "Ara durum" olarak vasıflandırdığı Brezilya'da; devlette liyakat esası yoktur. Cumhurbaşkanı binlerce kamu personeli atamasını kişisel tercihleri ve bağlantıları vasıtasıyla yapar.

Evans'ın araştırma yaptığı dönemde, Türkiye'de devlet laik- demokratik alt yapı üstüne oturmuştu ve henüz parti devleti olmamıştı. Ancak bu gün kurumsal ve liyakata dayalı devlet yapısında, Türkiye'de Brezilya'dan daha fazla sorun vardır.

İbrahim Kahveci

Dinsiz-imansız köprüler

İsrarla devam edeceğim... Ama ısrarla.

Tıpkı Boğaz Köprüleri çift taraflı ücretlendirilecek dediğimde beni yalanlayıp birkaç yıl sonra köprü geçişlerini çift taraflı ücretli yaptıkları gibi... Bu konunun da üstüne gideceğim...

Çünkü ortada verilmiş bir söz var...

***

Bakınız;

Meydanlarda her türlü dini ve milli söylemi kullanabiliyoruz... Camilerde bazılarının “dilini kopartmaya” kadar gidebiliyoruz.

Ama iş paralı kısma gelince durum farklı oluyor.

Durum şu:

2018 Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Muharrem İnce kazanırsa dini bayramlarda Hazine garantili müteahhitlerin köprü ve yollarını bedava yapacağını ilan etti.

Bir diğer aday olan Recep Tayyip Erdoğan ise “Sen yapamazsın asıl ben yaparım, seçimden sonra bakarız” diye cevap verdi.

***

Seçimler Haziran 2018’de yapıldı ve bitti... Ardından 21-24 Ağustos günlerinde Kurban Bayramı geldi...

Sonra 2019 yılında 4-6 Haziran günleri Ramazan Bayramı; 11-14 Ağustos günlerinde Kurban Bayramı...

01.07.2022

2020 yılının 24-26 Mayıs günlerinde ise yeniden Ramazan Bayramı ve 31 Temmuz 03 Ağustos günlerinde de Kurban Bayramı geldi...

2018 yılında seçim öncesi verilen söz tutulmamıştı.

2021 yılında bu sefer 13-15 Mayıs arasında Ramazan ve 20-23 Temmuz günlerinde de Kurban Bayramı geldi ve geçti...

Hatta bu yıl 02-04 Mayıs günlerinde de Ramazan Bayramı gelip gitti... Ama hala 2018 yılındaki sözler hayata geçmedi.

***

Her seferinde... Menderes'i idam ettiler... Özal'ı öldürdüler ama Erdoğan'ı yedirmeyeceğiz diye sloganlaşan söylemi hatırlayın.

Rahmetli Turgut Özal ve Süleyman Demirel dönemlerinde imza atılan Boğaz Köprüleri ve Otobanlar dini bayramlarda Türk Halkına bedava...

Ama Recep Tayyip Erdoğan dönemi KÖİ Köprü ve otoyolları parayla...

Bu köprü ve otobanların dini-imanı olmaz mı!!! (Dikkat ünlem var)

Özal ile kıyas yapılırken bir de bu açıdan baksanız nasıl olur?

Orta-Sınıf üzerinden Bilim ve teknolojiye sıkı sıkıya bağlı bir Özal ve bunun tam zıttı bir Erdoğan Politikaları...

Özal'ın orta-sınıf ifadesi olan orta-direk politikaları yerine tamamen tabana oynayan, asgari ücreti, asgari emekli maaşını, asgari memur maaşını belirleyen ve bütün maaşları asgariye getiren politikalar birer sonuç olarak yaşanıyor.

Bilimin ve üniversitelerin kaybettiği, değerlerinin hızla düştüğü, akademinin önemsizleştiği bir dönem de bu politikaların bir sonucu.

Cahiliye devrine benzer bir taban özgüveni ile ülkenin nereye savrulduğunu ilerleyen yıllarda tarih çok daha detaylı yazacaktır.

Bugün Özal ve Demirel'in Devlet imkanları ile yaptırarak dini bayramlarda bedava yaptığımız eserler ortada...

Ama ülke ekonomisi bizim dönemimizde uçtu diye övündüğümüz bir dönemde köprü ve otoyollar dini bayramlarda bile paralı...

01.07.2022

Bir tarafta “ülke bizim sayemizde kazandı” derken, diğerk yanda bir köprü ve otoyolu bile dini bayramlarda bedava yapamıyoruz. Çünkü bu köprü ve otoyollar müteahhitlerin ve Hazine garantili...

Özel sektör işletiyor ve özel sektörün “dini-imanı paradır” mantığı burada da geçerli.

***

Bu DİNİ bayramda da Rahmetli Özal ve Demirel’in köprülerinden bedava geçeceğız... Ama ekonomiyi uçurdu denilen AK Parti’nin yaptırdığı Köprü ve Otoyollar bu DİNİ Bayramda da paralı olacak.

Hayat böyle bir şeymiş...

01 Temmuz 2022, Cuma

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Madrid sonrası yeni Soğuk Savaş

Sona eren NATO Zirvesi, tarihe karıştığı zannedilen Soğuk Savaş'ı yeniden başlattı. Bilindiği gibi NATO, Sovyetler Birliği'nin merkezinde olduğu Varşova Paktı'na karşı kurulmuştu. Yani komünizmin yayılmasına karşı Amerika'nın organize ettiği bir savunma örgütüydü. Sonunda Sovyetler Birliği çöktü, Varşova Paktı yok oldu ama nedense Varşova Paktı'na üye ülkeler çoğunlukla NATO'ya girdi. Fakat komünist olmayan Rusya, NATO tarafından yine düşman görülmeye devam etti.

NATO'nun tahrikleri sonucu Ukrayna sanki patlamaya hazır bomba gibi Rusya'ya tehdit olarak gösterildi. Sonuçta Rusya, Ukrayna'ya saldırdı ve böylece Amerika'nın önderlik ettiği NATO, dünyayı yeniden sıcak bir bunalıma sürükledi.

FETÖ VE PKK TEHDİDİ

Bu arada Türkiye, bir NATO üyesi olmasına rağmen Rusya'yla da yakın ilişki içerisindeydi. Hava savunma sistemi, Rusya'dan alınmıştı. Nükleer enerji merkezi, Rusya tarafından yapılıyordu.

Ve NATO üyeleri genel olarak Türkiye'yi çeşitli yollardan tehdit ediyordu. Türkiye'nin en büyük tehdidi olan PKK ve FETÖ terör örgütleri, NATO üyelerinden destek alıyordu. Amerika'nın PKK'ya milyarlarca dolarlık silah yardımı yaptığı biliniyordu. Son dönemece gelindiğinde Türkiye hem Amerikan üsleri dolayısıyla Yunanistan'ı hem de teröre verdikleri destek dolayısıyla İsveç ve Finlandiya'yı Türkiye'nin karşıtı ülkeler olarak ilan etmişti.

SÖZLER TUTULACAK MI?

NATO Zirvesi'nde her şey değişti. Terörle mücadele edecekleri garantisini veren İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyeliğinin yolu açıldı. Tabii bu verilen sözlerin, yapılan anlaşmanın ne ölçüde gerçekleşeceğini bilmiyoruz. Ancak Rusya durumdan hiç memnun değil. Örneğin, bir Rus siyasetçisi, **Kruşçev**'in Batılılar tarafından nasıl aldatıldığını **Tayyip Erdoğan**'la bağdaştıran bir konuşma yaptı.

Putin, NATO'nun gerginliği tırmandırdığını, İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyeliğinin Rusya'ya tehdit olduğunu söyledi. Durum bu minvalde. NATO Zirvesi'nin en başarılı

ismi olarak Türkiye Cumhurbaşkanı **Tayyip Erdoğan** gösteriliyor. Bundan sonra olacakları tahmin etmek zor. Örneğin, **Erdoğan** ile **Putin**'in diyalogu acaba eskisi gibi devam edecek mi? Acaba Yunanistan'daki Amerikan üsleri kaldırılacak ve Türkiye'nin mavi vatanı Yunanistan tarafından da kabul edilecek mi?

Suriye'deki Amerikan destekli terörizme karşı Türkiye'nin yapacağı askeri harekât nasıl karşılanacak?

Dış politikada bir durum hakkında kesin yargıya varmak zordur. Bakalım sözlerini tutacaklar mı? Şu anda iyimserliğe kapılıp "**Zafer kazandık**" diye övünmenin de "**Taviz verdik**" diye yerinmenin de bir anlamı yoktur.